

A Stiglitz-jelentés megkérdőjelezi a GDP mindenhatóságát

2009. szeptember 14., hétfő, 16:45

Szerző: MTI/hvg.hu

Nicolas Sarkozy francia államfő hétfőn felszólította a nemzetközi szervezeteket, hogy módosítsák a társadalmi haladást és a gazdasági teljesítményt mérő rendszereiket, amelyeket jelenleg szinte kizárólag a GDP határoz meg, s nem veszi eléggé figyelembe a társadalmi jólétet.

A francia elnök 2008 februárjában kérte fel Joseph Stiglitz Nobel-díjas közgazdászt, hogy 21 világhírű tudóssal együtt vizsgálja meg: a gazdasági teljesítmény és a társadalmi haladás mérőszámai mennyire relevánsak. A bizottság jelentésének ismertetése előtt tartott nyitóbeszédében a francia elnök nemzetközi hallgatóság előtt a párizsi Sorbonne egyetemen ígéretet tett arra, hogy Franciaország minden nemzetközi szervezetben küzdeni fog a Joseph Stiglitz által vezetett bizottság 12 ajánlásának megvalósításáért, és azért, hogy a javaslatokat a szakemberek mellett politikusok, civil szervezetek és tudósok is nemzeti szinten minden országban megvitassák.

Schmuck Erzsébet, a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanácsa főtájtára, aki Magyarországot képviselte az előadáson, elmondta: a jelentés nagyon komolyan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a GDP mennyire alkalmas a megfelelően komplex és széleskörű mérésre, és elemzi annak korlátait. Sarkozy elnök szavait idézve a főtájtár szerint is csak a szellem szabadságával és a dogmákkal való szakítással lehet a válságból való megalapozott kivezető utat megtalálni. Véleménye szerint ilyen dogma volt eddig azt gondolkodni, hogy a GDP mindent kifejez.

„A GDP nem téves önmagában, de tévesen használják, például akkor, amikor a gazdasági jólét mérőeszközeként jelölik meg” – olvasható a jelentésben. Schmuck Erzsébet tájékoztatása szerint ajánlásaiban a Stiglitz-bizottság megfogalmazta, hogy szükség lenne olyan adatokra, amelyek az átlag mögötti szélsőségeket is mutatják a társadalmi jólét tekintetében, nemcsak a termelést mérik. Azaz olyan statisztikai adatgyűjtésekre lenne szükség, amelyek a politikusoknak segítenek megalapozott válaszokat adni arra, hogy milyen irányban kell továbbhaladni – tette hozzá a főtájtár.

Sarkozy szerint „az egész világon az emberek azt gondolják, hogy hazudunk nekik, hogy a számok hamisak, sőt, azt, hogy manipulálják őket ... Franciaország napirendre fogja tűzni ezt a jelentést minden nagy nemzetközi találkozón” – hangsúlyozta a francia elnök, hozzátéve, hogy a kollektív gondolkodás megkezdődött és nem állhat meg.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanácsa jelenleg készíti jelentését Magyarország fenntarthatósági állapotáról, s ezzel összefüggésben az elkövetkező időszakban társadalmi párbeszédet kezdeményez a kérdéskörrel. A főtájtár szerint a Stiglitz-jelentés javaslatai erősítik a fejlődési tanács megközelítéseit, ezért a szervezet törekedni fog arra, hogy behozza ezeket a problémákat a hazai társadalmi vitába.

Joseph Stiglitz Nobel-díjas közgazdász. A GDP nem minden, ha a társadalmi jólétet vizsgáljuk
© AP

